MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tat-30 ta' April, 2003

Appell Kriminali Numru. 291/2002

Il-Pulizija
(Spettur M. Buttigieg)
Vs
Paul Farrugia

Il-Qorti:

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli fid-29 ta' Gunju, 1999 ghall-habta tas-7.30 a.m. fi Triq Notabile, Attard, saq vettura nru. JFP-669:
1) b'manjiera perikoluza;
2) traskurata;
3) b'giri aktar milli jmissu;
4) ghamel uzu mill-imsemmija vettura minghajr ma kienet licenzjata mill-Pulizija biex tintuza fit-triq (licenzja mhux renovata);
5) minghajr ma kienet koperta b'polza tas-sigurta dwar ir-riskji tat-terzi persuni;

6) naqas li jipproduci l-licenzja tas-sewqan lill-Pulizija fiz-zmien skond il-ligi;
7) u aktar b'nuqqas ta' hsieb bi traskuragni u b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti nvolontarjament ikkaguna offizi ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Antoinette Magro, skond kif iccertifikat Dr. Anna Spiteri M.D. ta' St. Luke's Hospital.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tad-19 ta' Novembru, 2002, li biha wara li rat l-artikoli 15 (1) (a) (2) (3), 18 (2) tal-Kap 65 u l-Artikolu 226 tal-Kap 9, sabitu hati ta' l-akkuzi kif dedotti kontra tieghu w ikkundannatu ghas-somma ta' multa ta' mitt lira Maltin (LM100), skwalifikatu milli jkollu jew izomm licenzji tas-sewqan ghal tlett xhur u lliberatu mill-hames akkuza.

Rat ir-rikors tal-appellant minnu pprezentat fis-26 ta' Novembru, 2002, li bih talab lil din il-Qorti joghgobha tikkonferma s-sentenza fejn sabet lill-appellant mhux hati tal-hames akkuza w tirrevoka dik il-parti fejn sabitu hati tal-akkuzi l-ohra kollha w tirrevoka dik il-parti fejn ikkundannatu jhallas multa ta' mitt lira Maltin u skwalifikatu mill-licenzji kollha tas-sewqan ghal zmien tlett xhur – joghgobha ghalhekk tilliberah mill-akkuzi kollha dedotti kontra tieghu, jew fin-nuqqas joghgobha tirriforma s-sentenza appellata billi tnehhi ghal kollox jew tnaqqas sostanzjalment l-iskwalifika mill-licenzji tas-sewqan li sofra l-appellant permezz tas-sentenza appellata w ghall-kumplament tikkonferma s-sentenza appellata.

Rat il-verbal registrat fis-seduta tas-27 ta' Frar, 2003, fejn il-Prosekuzzjoni eccepiet in-nullita' tar-rikors tal-appell , stante li it-talba ma kienetx konformi ma dak li tesigi l-ligi , ghax kjarament kellha tkun wahda ghar-riforma tas-sentenza appellata skond l-artikolu 419 tal-Kodici Kriminali.

Semghet it-trattazzjoni tal-abbli prosekutur u tal-abbli difensur dwar din l-eccezzjoni fil-kors tas-seduta tal-20 ta' Marzu, 2003.

Ikkonsidrat ;

Illi l-eccezzjoni tal-Avukat Generali hija fis-sens li kellha tintalab ir-RIFORMA tas-sentenza appellata w dana qabel ma tintalab il-konferma tal-parti tas-sentenza fejn l-appellant gie liberat u r-revoka ta' dik il-parti tas-sentenza fejn sabitu hati tal-akkuzi l-ohra u fejn ikkundannatu jhallas multa ta' mitt lira maltin u skwalifikatu mill-licenzji tieghu tas-sewqan ghal zmien tlitt xhur u ghax ir-riforma ntalbet biss ghall-parti tas-sospensjoni tal-licenzja tas-sewqan .

Issa kif gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta (Appell Kriminali : "Il-Pulizija vs. Joseph Galea" [30.6.1995] per V. De Gaetano J.) , il-Kodici Kriminali ma fih ebda dispozizzjonijiet ta' natura generali li jirregolaw certi eccezzjonijiert bhal ma hemm fil-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili ; dak li l-Kodici Kriminali jaghmel hu li jirregola certi eccezzjonijiet b'mod specifiku. Skond gurisprudenza kostanti , n-nuqqas ta' xi wiehed mir-rekwiziti msemmija fl-artikolu 419 (1) tal-Kodici Kriminali hi sollevabbli anki "ex officio" mill-Qorti essendo dik id-dispozizzjoni w dawk ir-rekwiziti ta' ordni pubbliku ; isegwi li tali eccezzjoni tista' titqajjem anki mill-partijiet f'kull stadju tal-proceduri .

- Minn ezami tal-gurisprudenza rigward in-nullita' tar-rikors ta' appell , il-Qorti ta' l-Appell Kriminali waslet ghas-segwenti konkluzzjonijiet :
- (a) Bhala regola generali , l-artikolu 419 (1) , cioe' li r-rikors ghandu jkun fih it-talba ghat-thassir jew ghat-tibdil tas-sentenza , giet "very strictly and rigidly interpreted" .
- (b) Ghalkemm il-ligi titkellem dwar talba ghat-thassir JEW ghat-tibdil , fil-prassi tal-Qorti ta' l-Appell Kriminali dejjem gie accettat , fil-kazijiet li hekk jippermettu , li jkun hemm kemm talba ghat-thassir kif ukoll talba ghat-tibdil, purche' li din it-talba tkun subordinata ghall-ewwel wahda In fatti anki jekk jintalab biss it-tahsir , il-Qorti tista' flok thassar ghal kollox is-sentenza u konsegwentement tillibera lill-appellant jew issib hati lill-appellat – skond min ikun appella – tilqa' l-appell in parti u tbiddel is-sentenza , per ezempju limitatament ghall-piena inflitta fuq l-appellant. Mill-banda l-ohra , jekk is-sentenza appellata

tkun in parti sabet hati lill-appellant u in parti lliberatu minn xi akkuzi jew imputazzjonijiet , gie dejjem ritenut li jekk flok talba ghat-tibdil issir talba ghat-thassir , ir-rikors ikun null.

- (c) ir-“raison d’etre” ta’ l-artikolu 419 (1) (a) (b) (c) huwa s-simplifikazzjoni u l-kjarezza u l-legislatur ried li r-rikors ta’ appell ghandu jkun redatt b’tali mod li mill-ewwel ipoggi kemm lill-Qorti kif ukoll lill-intimat fil-pozizzjoni li jkunu jafu ezatt x’inhuma l-fatti kollha essenzjali , minn x’hiex qed jilmenta l-appellant u x’inhu jitlob . Il-vot tal-ligi ma jkunx sodisfatt jekk dawn ikunu sparpaljati ‘l hawn u ‘l hinn b’mod li wiehed irid joqghod jistad ghalihom biex forsi jindividwahom .
- Umbaghad fis-sentenza “Henriette Mifsud Bonnici vs. Maurice Mifsud Bonnici” [20.07.1951] (Kolloz. XXXV. Iv.747) din il-Qorti kienet irriteniet li mhux necessarju li jigu uzati ezattament il-kliem “tahsir” jew “tibdil” fit-talba tar-rikors u hu sufficjenti jekk jigu uzati kliem bhal “tirrevoka” jew “tannulla” li jfissru l-istess bhal “thassar” jew “tahsir” . In fatti fil-prassi ta’ din il-Qorti il-kliem “thassar” , “tirrevoka” u “tannulla” huma uzati b’mod indiskriminat proprju ghax ifissru bazikament l-istess haga . Hekk ukoll il-kliem “tvarja” “tbiddel” u “tirriforma”

Illi f’dik is-sentenza dik il-Qorti ghaddiet in rassenja il-gurisprudenza principali li minnha kienu jemergu dawn il-punti saljenti w cioe’ “La Polizia vs. Ernesto Laiviera”, 18.10.1930 ; Vol. XXVII , iv. P.829; La Polizia vs. Carmelo Carabott et” 8.11.1933, Vol. XXVIII, iv. P.205; Pulizija vs. Francis Saviour Zammit Cutajar , App.Krim. 23.1.1971; Pulizija vs. Carmelo Farrugia et. App. Krim. 11.11.1976 ; Pulizija vs. Carmelo sive Lino Scicluna , App. Krim. 1.9.1977; Pulizija vs. Victor Anthony Camilleri et , 26.4.1985; Pulizija vs. Anthony Zammit 1.10.1960 Vol. XLIV , iv. P.940 ; Pulizija vs. Richard Vincenti Kind , App. Krim. 16.9.1972 ; Pulizija vs. Carmelo Agius App. Krim. 14.10.1972; Pulizija vs. Emmanuel Bonnici , App. Krim. 5.10.1990; Pulizija vs. Joseph Desira 18.3.1972 ; Pulizija vs. Crusifix Buttigieg , 18.3.1972; u Pulizija vs. John Vella Chritien App. Krim.6. 5. 1972.

Illi huwa pacifiku fil-gurisprudenza nostrana li fejn l-appellant ikun gie misjub hati ta’ xi akkuzi u misjub mhux hati ta’ ohrajn , ghandha tintalab ir-RIFORMA tas-sentenza u MHUX IR-REVOKA jew THASSIR taghha. Altriment ikun hemm in-nullita’ tar-rikors ta’ l-appell fuq il-bazi ta’ karenza tar-rekwizit imsemmi fil-paragrafu (c) tas-subartikolu (1) tal-Artikolu 419 tal-Kap.9. (App. Krim. Pul. vs.Joe Borg” [21.7.1995]
u ohrajn.)

Illi gie ukoll ritenut li l-ahjar formola ritwali li ghandha tigi segwita f’kaz ta’ talba ghal riforma, tibdil jew varjar tas-sentenza hija dik li fl-ewwel lok tintalab ir-riforma , tibdil jew varjazzjoni, mbaghad tintalab il-konferma tal-parti tas-sentenza li ma jkunx qed isir appell minnha , fit-tielet lok tintalab ir-revoka, thassir, tahsir , jew annullar tal-parti tas-sentenza li jkun qed issir appell minnha w fl-ahhar issir it-talba ghat-tibdil mehtieg bhal per ezempju li ma tinstabx htija ta’ akkuza wahda jew aktar jew riduzzjoni fil-piena . (App. Krim. “Il-Pulizija vs. Joseph John Agius” 9.4.2003)

Issa f’dan il-kaz din il-Qorti l-ewwel giet mitluba mill-appellant li tikkonferma s-sentenza appellata fejn din sabet lill-appellant mhux hati tal-hames akkuza , mbaghad l-appellant talab li din il-Qorti tirrevoka dik il-parti fejn sabitu hati tal-akkuzi l-ohra kollha w dik il-parti fejn ikkundannatu jhallas multa ta’ mitt lira Maltin u skwalifikatu mill-licenzji kollha tieghu tas-sewqan ghal zmien tlitt xhur. Umbaghad l-appellant ghadda biex talab ir-riforma tas-sentenza billi tnehhi ghal-kollox jew tnaqqas sostanzjalment l-iskwalifika mill-licenzja tas-sewqan u ghall-kumplament tikkonferma s-sentenza appellata.

Fl-appell kriminali “Il-Pulizija vs. Tania Lorraine Abela “ (30.10.2001) din il-Qorti diversament preseduta irriteniet li :-

“Gja la darba l-Ewwel Qorti ma sabitx htija fl-appellanti f’ xi uhud mill-akkuzi dedotti kontriha, u fil-fatt kienet illiberatha minnhom , allura skond il-ligi t-talba fir-rikors tal-appell taghha kellha tkun ghar-riforma tas-sentenza appellata w mhux ghat-thassir , revokar u kancellament tal-istess

sentenza. L-appellanti setghet tappella biss minn dik il-parti tas-sentenza tal-Ewwel Qorti li sabitha hatja w titlob li dik il-parti tigi revokata **, fil-waqt li titlob li l-parti liberatorja tigi konfermata . Tali zball fil-forma mhux rimedjabbli u jwassal ghan-nullita' tar-rikors tal-appell."**

Umbaghad fl-appell kriminali "Il-Pulizija vs. Nazzareno sive Reno Zarb et." (17.10.2002) , din il-Qorti iddikkjarat l-appell ta' wiehed mill-appellanti , Carmelo sive Charles Mugliette null ghax proprju uza dicitura simili ferm ghal dik li hemm fir-rikors odjern u precizament ghax minnflok ir-riforma , talab li din il-Qorti "joghogobha thassar u tirrevoka s-sentenza billi tiddikjarah mhux hati tar-raba akkuza u tvarja l-piena ghal wahda aktar gusta" meta hu kien gie liberat minn akkuzi ohra fl-istess sentenza.

Illi umbaghad kif gie ritenut mill-Onor. Imhallef V. De Gaetano (illum Prim' Imhallef) fl-Appell Kriminali "Il-Pulizija vs. Jesmond Farrugia" (13.2.2001) :-

"Kif gie ritenut diversi drabi minn din il-Qorti, meta talba ghandha manifestament tkun talba ghar-riforma mentri tigi mitluba r-revoka , r-rikors tal-appellant hu null fuq bazi ta' karenza tar-rekwizit imsemmi fil-paragrafu (c) tas-subartikolu (1) tal-artikolu 419 tal-Kap. 9."

Issa fil-kaz in ezami fir-rigward tal-appell fuq il-mertu ossia l-htija o meno tal-appellant ma ntuzat il-kelma "riforma" , jew xi kelma ohra ekwipollenti bhal "tvarja" , jew "tibdel" , izda l-appellant ghadda direttament biex talab il-konferma tal-parti liberatorja u r-revoka tal-parti fejn instabet htija. Invece skond il-gurisprudenza li hija alkwantu rigida fir-rigward suppost li l-ewwel talab ir-RIFORMA jew TIBDIL qabel ma ghadda biex jghid f' hix kellu jikkonsisti dat-tibdil ossia l-konferma ta' parti u r-revoka ta' parti ohra tas-sentenza.

Inoltre meta gie ghall-piena tas-sospensjoni tal-licenzja l-appellant talab ir-riforma minghajr ma ppremetta li dan kien qed jintalab biss "in subsidium" u cioe;' f'kaz biss li din il-Qorti ma tilqax it-talba tieghu ghar-revoka ta' dawk il-

partijiet tas-sentenza dwar il-htija, kif suppost ghamel skond il-gurisprudenza fuq citata.

Ghalhekk ir-rikors tal-appellant jippekka fil-forma taht zewg aspetti u dawn id-difetti fl-istesura tar-rikors sfortunatament ma humiex rimedjabbli .

Illi minn din il-gurisprudenza fuq citata jidher li fil-kaz odjern din il-Qorti ma ghandhiex alternattiva hlief li tiddikjara l-appell tal-appellant karenti fil-forma preskritta .

Ghal dawn il-motivi , din il-Qorti qed tilqa' l-eccezzjoni preliminari tal-Avukat Generali w tiiddikjara l-appell irritu w null ghax ma giex rispettat il-vot tal-ligi fl-artikolu 419 (1) (c) tal-Kodici Kriminali, kif interpretat fil-gurisprudenza kostanti ta' dawn il-Qrati w kwindi tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tal-appell .

--------------------------------TMIEM--------------------------------